

Asia: VN/12916/2023

Lausuntopyyntö: luonnos hallituksen esitykseksi pilaantuneiden alueiden puhdistamisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta sekä luonnos valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (myöhemmin Lapin ELY-keskus) lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi pilaantuneiden alueiden puhdistamisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta.

Lapin ELY-keskuksen mielestä ehdotettu muutos on tarpeellinen ja kannatettava. Esityksen keskeisenä tavoitteena olisi parantaa pilaantuneiden alueiden pilaantuneisuuden selvittämisen ja puhdistamisen järjestämiseen osoitetun valtion määrärahan vaikuttavuutta. Esitetyt vaikutukset kohdistuisivat pääasiassa ympäristön tilan parantamiseen. Esityksen mukaan kustannusten jaon tultua mahdolliseksi, voitaisiin jatkossa järjestämistehtävän piiriin saada aiempaa merkityksellisempiä kohteita ja saataisiin selvitettyä/puhdistettua kohteita jopa kaksinkertainen määrä nykytilanteeseen verrattuna. Arvion mukaan kuitenkin pilaantuneisuuden selvittämisen ja puhdistamisen tukemista koskeviin valtion määrärahoihin ei ole tulossa jatkossa korotuksia nykyiseen tasoon verrattuna, jolloin Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan on olemassa iso riski, että vaikutuksiltaan isot ja kalliit kohteet viivästyttävät vuosia muiden pienempiä kohteiden tutkimista tai puhdistamista. Lisäksi olisi mahdollista, että kohteita pystyttäisiin vuositasolla selvittämään/puhdistamaan nykyistä vähemmän. Tulevaisuudessa olisikin erittäin tärkeä tunnistaa etukäteen kalliit ja valtakunnallisesti vaikuttavat kohteet etukäteen, jotta niille kohteille voitaisiin lähteä hakemaan erillisrahoitusta valtion budjetista ja samalla turvattaisiin tukiviranomaisena toimivan Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja saamat vuosittaiset määrärahat pienempiin merkittäviin kohteisiin. Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan valtakunnallisesti tärkeät ja vaikuttavat isot kohteet tulisi rahoittaa erillismäärärahoilla.

Hallituksen esityksen kappaleessa 4.1 keskeiset ehdotukset kohdassa on tuotu esille mm. se, että kustannusten jaosta olisi kaksi poikkeusta, eli toinen poikkeus koskisi yleistä ympäristöetua ja toinen

yksityistä etua. Tukiviranomainen voisi vastata kustannuksista kokonaisuudessaan silloin, kun se olisi välttämätöntä yleisen ympäristöedun kannalta ja välttämättömyys arvioitaisiin tapauskohtaisesti. Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että tukiviranomainen voisi vastata kustannuksista kokonaan myös silloin, jos pilaantuneisuudesta aiheutuu tai uhkaa aiheutua erityisen vakavaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai yksilön asuinympäristölle. Ehdotuksen tarkoituksena olisi suojata erityisesti luonnollisia henkilöitä, heidän asuinpiiriään ja heidän yksityistä etuaan siinä, missä ensimmäinen poikkeus koskisi yleistä ympäristöetua. Lapin ELY-keskus tukee ja näkee erittäin tarpeelliseksi esitetyt poikkeukset. Hallituksen esityksestä ei käy kuitenkaan ilmi mikä viranomainen valvoo ympäristön yleistä etua ja arvioisi tapauskohtaista välttämättömyyttä. Ympäristönsuojelulain 21 §:n 2 momentin mukaan yleisen edun puhevaltaa alueellaan käyttää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. On mahdollista, että valtion tukiviranomaisella (Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus) ja alueellisella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on eri näkemys yleisen ympäristöedun toteutumisesta, joten tältä osin esitystä tulee tarkentaa.

Ylitarkastaja Vesa-Matti Määttä

Ympäristönsuojeluyksikön päällikkö Juha-Pekka Hämäläinen

Määttä Vesa-Matti

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus - Ympäristönsuojeluyksikkö